
Warszawa, 4 sierpnia 2023 r.

Pan
Janusz Cieszyński
Minister Cyfryzacji

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z 13 lipca br. (DRC.WL.0610.14.2022), przekazujące projekt ustawy o zarządzaniu danymi (UC146) implementującej [Rozporządzenia ws. Zarządzania Danymi](#) (DGA), dziękujemy za zaproszenie do wzięcia udziału w publicznych konsultacjach projektu i przekazujemy wspólne stanowisko Fundacji Instrat oraz Fundacji Centrum Cyfrowe w sprawie ww projektu.

Wejście w życie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ws. Zarządzania Danymi (DGA) niewątpliwie wzmoży oddziaływanie na siebie unijnych aktów prawnych w zakresie danych: Ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO), dyrektywy w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego, dyrektywy o prywatności i łączności elektronicznej, jak również wszelkich przyszłych aktów prawnych regulujących dostęp do danych (np. Data Act). Co więcej, ponieważ celem Rozporządzenia jest także poprawa sytuacji na rynkach cyfrowych i zagwarantowanie [Unii Europejskiej przewagi konkurencyjnej](#) w ekosystemie dotychczas zdominowanym przez największe przedsiębiorstwa technologiczne, ważne jest, by polska implementacja zabezpieczała transparentne regulacje dotyczące zarządzania publicznymi danymi.

Kluczowe jest pełne zagwarantowanie przez nowe prawo dostępu do danych bez konieczności rezygnacji z danych osobowych na rzecz podmiotów komercyjnych. Dotyczy to prawa do prywatności i potrzeby bardziej demokratycznych modeli zarządzania danymi, szczególnie tymi z sektora publicznego, a także konieczności większej przejrzystości algorytmicznej. Poprzez bardziej demokratyczne modele należy rozumieć takie, które umożliwiają również wykorzystywanie danych dla dobra wspólnego, a nie tylko rozwoju gospodarczego poszczególnych podmiotów, szczególnie tych nastawionych na zyski.

Dzielenie się danymi w swoim założeniu powinno służyć tworzeniu innowacyjnych usług i produktów. Dane i dostęp do danych stanowi centrum transformacji cyfrowej zmieniającej (za pośrednictwem nowoczesnych technologii i idącej z nimi w parze innowacji) społeczeństwo i gospodarkę. Konieczne jest więc wdrożenie

---

takich rozwiązań, które zagwarantują, by dzielenie się danymi miało charakter inkluzywny i etyczny oraz by zabezpieczało interesy społeczeństwa.

Podmiot właściwy

Zgodnie z projektem ustawy Właściwym podmiotem, o którym mowa w art. 7 rozporządzenia 2022/868, będzie Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa (NASK) w zakresie danych chronionych ze względu na poufność informacji handlowych, ochronę praw własności intelektualnej osób trzecich, ochronę danych osobowych w zakresie, w jakim dane te wykraczają poza zakres stosowania dyrektywy (UE) 2019/1024. Natomiast w przypadku danych chronionych ze względu na poufność informacji statystycznych, rolę właściwego podmiotu pełnić ma Prezes Głównego Urzędu Statystycznego (GUS).

Wybór wymienionych powyżej podmiotów przyjmujemy z częściową aprobatą. Możliwość przekazania kompetencji podmiotu właściwego instytutowi naukowo-badawczemu Fundacja Instrat wskazywała już w stanowisku stworzonym na potrzeby pracy pogrupy ds. zarządzania i wymiany danych. Byliśmy też zgodni co do zasadności wyznaczenia na ten podmiot jednostki państwowej, ponieważ można spodziewać się, że wybór instytucji ściśle współpracującej z administracją publiczną ułatwi planowanie i koordynację prac na szczeblu rządowym. Równocześnie, nie jesteśmy w pełni przekonani co do tego, że NASK dysponuje odpowiednią wiedzą ekspercką w zakresie dzielenia się danymi, jak również zapleczem technicznym, pozwalającym na wspieranie bezpiecznej wymiany i ponownego wykorzystywania danych.

Mamy też pewne obawy co do wyboru GUS jako drugiego obok NASK podmiotu właściwego. O ile rozumiemy zamysł regulatora, aby GUS pozostał odpowiedzialny za dane zawierające informacje statystyczne, o tyle nie jesteśmy przekonani co do tego, jakoby urząd posiadał odpowiednią infrastrukturę oraz znajomość najnowocześniejszych technik przetwarzania danych niezbędnych do realizowania obowiązków wynikających z DGA. Co więcej, warto zauważyć, że wiele danych zawierających informacje statystyczne pozostaje poza zasięgiem GUS. Przykładowo, z punktu widzenia prac Fundacji Instrat szczególne znaczenie mają dane pochodzące ze statystyki publicznej z sektora energetycznego oraz górnictwa węgla kamiennego. Ich opracowywaniem w Polsce zajmuje się nie GUS, ale Agencja Rynku Energii S.A. (sektor energetyczny) oraz Agencja Rozwoju Przemysłu w Katowicach (sektor górnictwa węgla kamiennego), a dostęp do stworzonych przez te podmioty baz lub publikacji mają jedynie przedstawiciele rządowych instytucji. Już teraz występuje więc systemowy problem związany z brakiem powszechnej dostępności zbiorów publikacji z wynikowymi informacjami statystycznymi z obszaru energetyki i węgla kamiennego, a dotychczas podejmowane działania nie zmierzały w stronę przekazywania GUS kompetencji do otwierania tych danych.

Podsumowując, w przypadku tak istotnego rozporządzenia jak DGA, stanowiącego podstawę dla przyszłych regulacji sektorowych usprawniających przepływ danych, istotne jest, aby wybrane podmioty odpowiadały potrzebom nowych, bardziej innowacyjnych modeli zarządzania danymi. Z tego względu **rekomendujemy, aby ponownie rozważyć wybór podmiotu właściwego oraz wskazać instytucję, która będzie w pełni odpowiadać wymogom rozporządzenia DGA.**

Organ właściwy ds. usług pośrednictwa danych oraz rejestracji organizacji altruizmu danych

Na wstępie chcielibyśmy wyrazić nasze uznanie dla powołania jednego ciała odpowiedzialnego za egzekwowanie przepisów zarówno dotyczących pośrednictwa, jak i altruizmu danych. Ze względu na zbieżne wymogi względem organów właściwych do spraw usług pośrednictwa danych oraz organów właściwych do spraw rejestracji organizacji altruizmu danych, a także podobny charakter zadań przypisanych wyżej wymienionym podmiotom, rozdzielenie kompetencji na odrębne instytucje w naszym odczuciu byłoby zbędne i prowadziłyby do fragmentaryzacji.

Choć mogłoby się wydawać, że dzięki bogatemu doświadczeniu w obszarze danych, to Urząd Ochrony Danych Osobowych (UODO) będzie najbardziej odpowiedni, aby sprostać wymaganiom DGA, z aprobatą przyjęliśmy decyzję polskiego regulatora o tym, iż rola organu właściwego, o którym mowa w art. 13 oraz art. 23 rozporządzenia 2022/868 przypadnie Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK).

Mając na uwadze dotychczasową praktykę UODO, przekazanie kompetencji organu właściwego temu podmiotowi mogłoby przechylić szalę na bardziej restrykcyjne, oparte na prywatności podejście do danych i wprowadzanie istotnych ograniczeń w ich udostępnianiu. Co więcej, jak wskazują [europejskie organizacje](#) zajmujące się obszarem cyfrowym, nadmierne koncentrowanie się na ochronie danych osobowych spowodowałoby powstanie licznych wymagań względem organizacji altruistycznych, co w dalszej kolejności ograniczyłoby potencjał DGA. Biorąc pod uwagę, iż celem rozporządzenia jest maksymalnie szerokie udostępnianie przedsiębiorcom, także osobom fizycznym danych i ułatwianie ich wykorzystywania, skoncentrowanie na prywatności danych uniemożliwiłoby realizację pierwotnych założeń regulacji.

Równocześnie, pomimo naszego uznania dla Prezesa UOKiK, dostrzegamy pewne ryzyka związane z wyborem tego podmiotu na organ właściwy. Choć urząd posiada znajomość rynków cyfrowych i wielokrotnie interweniował w przypadku naruszeń w sieci, wyrażamy obawę, czy podmiot ten dysponuje wystarczającymi kompetencjami i wiedzą ekspercką w zakresie horyzontalnego lub sektorowego dzielenia się danymi

---

---

wymagany na podstawie DGA. Ponadto, warto zauważyć, że UOKiK prawdopodobnie odegra istotną rolę w koordynowaniu nadchodzących regulacji o ogromnym znaczeniu dla gospodarki cyfrowej - Aktu o usługach cyfrowych (Digital Services Act; DSA) i Aktu o rynkach cyfrowych (Digital Markets Act; DMA). Choć mogłoby się wydawać, że zaangażowanie UOKiK w regulacje dotyczące obszaru cyfrowego powinno przemawiać za przekazaniem mu kompetencji również w zakresie DGA, naszym zdaniem rozwiązanie to może prowadzić do nadmiernego obciążenia urzędu.

Z tego względu rekomendujemy, by w przyszłości **utworzony został odrębny organ który zajmowałby się szeroko rozumianą obsługą danych, ich przetwarzaniem, administrowaniem nimi**. Instytucja ta mogłaby się skupiać na bardziej kolektywnym zarządzaniu danymi oraz byłaby dedykowana nie tylko DGA, ale także innym regulacjom wspierającym ponowne wykorzystanie danych dla dobra gospodarki i całego społeczeństwa.

Z wyrazami szacunku,

Blanka Wawrzyniak,

Kierowniczka Programu Badawczego Gospodarki Cyfrowej w Fundacji Instrat

Maria Drabczyk,

Prezeska Fundacji Centrum Cyfrowe